

για το Ασφαλιστικό

1. Εισαγωγή

Ως εισαγωγή για το τι διακυβεύεται στο ευρωπαϊκό ασφαλιστικό γίνεσθαι και για το «λέγειν και πράττειν» του πολιτικού προσωπικού της χώρας μας, επισυνάπτονται τα παρακάτω αποσπάσματα:

- α. από την Οδηγία 2003/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Ιουνίου 2003 για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (Επίσημη Εφημερίδα αριθ. L 235 της 23/09/2003)

«Στο πρόγραμμα δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες τονίζεται ότι η κατάρτιση οδηγίας για την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικής συνταξιοδότησης συνιστά επείγουσα προτεραιότητα, δεδομένου ότι τα ιδρύματα αυτά είναι μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα οποία, αν και έχουν να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στην ολοκλήρωση, αποτελεσματικότητα και ρευστότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών, δεν καλύπτονται από κανένα συνεκτικό κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο θα τους παρείχε τη δυνατότητα να επωφελούνται πλήρως των πλεονεκτημάτων της εσωτερικής αγοράς.

Από τη στιγμή που τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης υφίστανται συνεχώς πιέσεις οι επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές θα αποτελούν στο μέλλον όλο και περισσότερο το συμπλήρωμά τους. Για το λόγο αυτό οι επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές θα πρέπει να αναπτυχθούν, χωρίς ωστόσο να τίθεται υπό αμφισβήτηση η σημασία των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης όσον αφορά την ασφάλεια, τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα της κοινωνικής προστασίας, η οποία θα πρέπει να διασφαλίζει ένα αποδεκτό βιοτικό επίπεδο κατά το γήρας και να αποτελεί συνεπώς το επίκεντρο του στόχου της ενίσχυσης του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου.»

- β. την Αιτιολογική Έκθεση του Νόμου 3863 «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις _15.7.2010»:

«Η κοινωνική ασφάλιση από κοινού με τη δημόσια παιδεία και την δημόσια υγεία αποτέλεσαν τους βασικούς πυλώνες γύρω από τους οποίους οικοδομήθηκε σταδιακά από τα τέλη του 19ου αιώνα έως σήμερα το σύγχρονο κοινωνικό κράτος. Ιδίως, η κοινωνική ασφάλιση αποτελεί την **κορυφαία θεσμική εγγύηση της κοινωνικής συνοχής και δικαιοσύνης των σύγχρονων ευρωπαϊκών κοινωνιών.** Στην περίπτωση της Ελλάδας, ο θεσμός της Κοινωνικής Ασφάλισης ανατρέχει στον Μεσοπόλεμο και στην ίδρυση του ΙΚΑ, με τον ν. 6298 του 1934. Έκτοτε, ο θεσμός αυτός, επεκτεινόμενος σταδιακά, έφτασε να καλύπτει το σύνολο των εργαζομένων, διαμορφώνοντας ένα κοινωνικό επίπεδο προστασίας που για την συντριπτική πλειονότητα των συμπολιτών μας εθεωρείτο έως πρόσφατα αυτονόητο και οριστικά κεκτημένο.»

«Η πίστη ότι κάθε νέα γενιά ήταν λογικό και επόμενο να απολαμβάνει καλύτερη ζωή από την προγενέστερη ήταν ένας κανόνας που έμοιαζε να μην έχει εξαίρεση.»

«Στη δική μας αντίληψη, το ζήτημα της κοινωνικής ασφάλισης παραμένει πάντα ζήτημα διανομής και αναδιανομής του πλούτου μιας χώρας. **Όμως αυτό ακριβώς είναι που λείπει από την σημερινή Ελλάδα: η παραγωγή πλούτου.** Χωρίς παραγωγή πλούτου, σοβαρή αναδιανομή δεν μπορεί να επιχειρηθεί. Και χωρίς την ανασύλωση της καταρρέουσας παραγωγικής μας βάσης, χωρίς την εξυγίανση του υπερχρεωμένου μας κράτους, νέος πλούτος δεν μπορεί να παραχθεί. Το ίδιο το κορυφαίο αίτημα της κοινωνικής δικαιοσύνης, έκφανση και εφαρμογή της οποίας είναι ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλισης, χωρίς παραγωγική οικονομία και υγιές κράτος μένει γράμμα κενό.»

«Με την έννοια αυτή, η σωτηρία της κοινωνικής ασφάλισης στην πατρίδα μας δεν είναι θέμα στενά ιδεολογικό. **Η χώρα βρίσκεται σε περίοδο έκτακτης ανάγκης. Παρωχημένοι ιδεολογικοί ανταγωνισμοί εδώ δεν βοηθούν. Από το σημερινό τέλμα μπορεί να μας βγάλει μόνο ένα πνεύμα γνήσιας εθνικής και κοινωνικής συστράτευσης και συνεισφοράς.»**

2. Πραγματικότητα

Ένδεκα χρόνια μετά τη σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία και την προτεραιότητα που θέτει στην ίδρυση Επαγγελματικών Ασφαλιστικών Ταμείων, στην Ελλάδα βρισκόμαστε εδώ και καιρό αντιμέτωποι με την κατάρρευση η/και την πτώχευση του ασφαλιστικού μας συστήματος.

Η τραγική πραγματικότητα σε συνδυασμό με τα μη αναστρέψιμα αναλογιστικά ελλείμματα αποτυπώνονται με τον πιο ξεκάθαρο και κατηγορηματικό τρόπο στην **ΕΙΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΕΝΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ** του ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΤΟΥ ΤΕΕ (4^η Τεχνική Αναφορά – Ιούλιος 2014).

Με δεδομένη την αναλογία Εργαζομένων προς Συνταξιούχους κάτω από το όριο του 2:1, με το πλήθος των εργαζομένων περίπου στα 3,7 εκατ. άτομα ενώ το πλήθος των συνταξιούχων να κινείται στην περιοχή των 2,7 εκατ. Ατόμων, η συνολική συσσωρευμένη αναλογιστική υποχρέωση του συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης (Κύριες & Επικουρικές Συντάξεις) ανέρχεται στα 800 δις ευρώ !!! (781,8 δις σύμφωνα με τη σχετική ανάλυση).

Αλλά και στο ΤΣΜΕΔΕ, ο χρόνος λειτουργεί εις βάρος μας:

- α) η αυξανόμενη τάση μη έγγραφης νέων μελών,
- β) η εντεινόμενη πίεση των μελών μας να διαγραφούν, σε συνδυασμό με την αυξητική τάση μη έγκαιρης καταβολής των εισφορών,
- γ) το άσχημο οικονομικό και επενδυτικό περιβάλλον το οποίο οδηγεί σε συνταξιοδότηση αυξημένο αριθμό μελών και μπορεί να οδηγήσει σε ακραίες καταστάσεις, τόσο το Επιμελητήριο, όσο και τον Ασφαλιστικό μας Φορέα,
- δ) η επικείμενη, περαιτέρω ενοποίηση του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ με τον ΟΑΕΕ και το ΙΚΑ,
- ε) το «κούρεμα» των ελληνικών ομολόγων και οι οφειλές του κράτους από την τριμερή χρηματοδότηση,

δεν επιτρέπουν εφησυχασμό και ολιγωρίες.

Ήδη οι ρήτρες μηδενικού ελλείμματος για τις **επικουρικές συντάξεις** (βλέπε Υ.Α. 12-07-2012 κατ' εξουσιοδότηση του νόμου 4052/2012 - άρθρο 42 παρ. 2) και τις **εφάπαξ παροχές σε χρήμα** (βλέπε Υ.Α. 10-02-2014 κατ' εξουσιοδότηση του νόμου 4093/2012 - περίπτωση 7, υποπαράγραφος ΙΑ.5),

παράλληλα με τις επικείμενες μειώσεις στη βασική και στην αναλογική σύνταξη (νόμος 3863 / 2010 _ άρθρο 11) **αποτελούν την ζοφερή πραγματικότητα για όλα τα ασφαλιστικά ταμεία.**

Η έναρξη επίσημων διαπραγματεύσεων με την κυβέρνηση με στόχο την ίδρυση ταμείου επαγγελματικής ασφάλισης και την αυτόνομη πορεία του ΤΣΜΕΔΕ, αποτελεί τη μόνη βιώσιμη και ρεαλιστική λύση για όλον τον τεχνικό κόσμο.

Πρόσθετα, η **βιωσιμότητα του ΤΣΜΕΔΕ για τα επόμενα 15 χρόνια**, σύμφωνα με το βασικό σενάριο της τελευταίας αναλογιστικής μελέτης, σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά του, μας δίνει **την ελάχιστη χρονική δυνατότητα για την παραπάνω μετεξέλιξη του ασφαλιστικού μας φορέα.**

Το πρώτο δίλλημα είναι μπροστά μας. Με βάση τις επιταγές του Νόμου 4281/8.8.2014 (άρθρο 220, παρ. 6) θα πρέπει να αποφασίσουμε την ίδρυση επαγγελματικού ταμείου (ΤΕΑ) για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης, **μέχρι τις 30 Ιουνίου του 2015.**

Συγκεκριμένα: «Οι κλάδοι και τομείς επικουρικής ασφάλισης, που δεν έχουν ενταχθεί στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ), δύνανται να μετατρέπονται μέχρι 30.6.2015 μετά από σύμφωνη γνώμη των αντιπροσωπευτικότερων οργανώσεων των κλάδων ασφαλισμένων και μετά από εκπόνηση αναλογιστικής μελέτης, σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), εκτός Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με τον ορισμό του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 549/2013 για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών και Περιφερειακών Λογαριασμών, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 7 και 8 του ν. 3029/2002, άλλως από 1.7.2015, εντάσσονται στο ΕΤΕΑ, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα τεχνικά χαρακτηριστικά της επικουρικής ασφάλισης των ελεύθερων επαγγελματιών. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζονται όλα τα σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας»

Ο δρόμος είναι προφανής, η ευθύνη και οι επιλογές δικές μας.

3. Προϋποθέσεις μέχρι την μετεξέλιξη του ΤΣΜΕΔΕ

Όλοι γνωρίζουμε ότι πριν πάμε στο επόμενο βήμα πρέπει νηφάλεια και υπεύθυνα να αντιμετωπίσουμε τη σημερινή πραγματικότητα και την τραγική οικονομική συγκυρία που βιώνουμε όλοι μας. Το επάγγελμα του μηχανικού ευημερεί όταν ευημερεί η κοινωνία και δυστυχώς η έλλειψη παραγωγής έχει διαμορφώσει ένα περιβάλλον που συνθλίβει το ασφαλισμένο μηχανικό. Είναι ορατός ο κίνδυνος εάν σήμερα δεν ληφθούν μέτρα ανακούφισης, το ΤΣΜΕΔΕ να μετεξελιχθεί μεν, αλλά να μην υπάρχει ικανός αριθμητικά και υγιής οικονομικά, αριθμός μελών που θα στηρίξει το ταμείο στη νέα του μορφή. Ο κύκλος αυτός πρέπει να κλείσει με παρεμβάσεις που θα ανακουφίσουν τους μηχανικούς

Πρέπει να δοθούν τουλάχιστον εκείνες οι λύσεις που ισχύουν στους άλλους ασφαλιστικούς φορείς (ΙΚΑ, ΟΑΕΕ), και για τις οποίες έχουμε λάβει υποσχέσεις από τα αρμόδια Υπουργεία, αλλά δεν έχουν υλοποιηθεί.

Συγκεκριμένα:

- Η αναστολή των διατάξεων του Ν. 3986/2011, άρθρο 44, § 14 κ'15, που επιβάλλουν παράλογες αυξήσεις των εισφορών
- Η διαγραφή των ασφαλιστικών οφειλών για τον κλάδο υγείας των συναδέλφων για το χρονικό διάστημα που δεν ήταν ασφαλιστικά ενήμεροι και δεν είχαν πρόσβαση στις αντίστοιχες παροχές. Δεν είναι

δυνατό σήμερα να ζητείται να πληρωθούν εισφορές για παροχές που δεν δόθηκαν, και μάλιστα προσαυξημένες.

- Η διασφάλιση της πρόσβασης όλων των ασφαλισμένων του ΕΤΑΑ στο σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, ανεξαρτήτως της ενδεχόμενης οφειλής τους, με άμεση θεώρηση των ατομικών ασφαλιστικών βιβλιαρίων υγείας, και παράλληλη ανεξαρτητοποίησή του από τους λοιπούς κλάδους της ασφάλισης.
- Η μείωση του ποσού για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που καταβάλουν οι ασφαλισμένοι του ΤΣΜΕΔΕ ,που σήμερα ανέρχεται σε 80€ /μήνα στα επίπεδα της εισφοράς που καταβάλλεται από τους ασφαλισμένους του ΙΚΑ (περίπου 40€ /μήνα). Σήμερα οι ασφαλισμένοι του ΤΣΜΕΔΕ καταβάλλουν περισσότερα χρήματα για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη από ότι οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ για τις ίδιες παροχές . Σε διαφορετική περίπτωση πρέπει να γίνει αναμόρφωση των παροχών προς τους ασφαλισμένους του ΤΣΜΕΔΕ
- Η άμεση λειτουργία του ΚΛΑΔΟΥ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ του νόμου 3518 / 2006, με βάση τον κανονισμό και το βασικό σενάριο της αναλογιστικής μελέτης που έχουν κατατεθεί στο εποπτεύον υπουργείο. Η εισφορά υπέρ ΟΑΕΔ να αποτελεί πόρο του συγκεκριμένου κλάδου, ώστε να μπορεί να αξιοποιηθεί αποκλειστικά για τους άνεργους μηχανικούς.
- Η ευελιξία καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών με θέσπιση ενός κατώτατου ορίου υποχρεωτικής καταβολής και την αποπληρωμή του υπολοίπου εντός του ιδίου έτους, χωρίς πρόσθετα τέλη, με την προϋπόθεση ότι στο τέλος του έτους έχει καταβληθεί η συνολική ασφαλιστική υποχρέωση του ασφαλισμένου. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα στους ασφαλισμένους σε περιόδους που έχουν αυξημένες υποχρεώσεις (πχ Δ τρίμηνο έτους όπου πρέπει συνήθως να καταβάλλονται και οι υποχρεώσεις στην εφορία) , να προσαρμόζουν την καταβολή των χρημάτων και ταυτόχρονα να είναι ασφαλιστικά ενήμεροι.
- Η μή αποστολή Πράξεων Βεβαίωσης Οφειλής των ασφαλισμένων του ΕΤΑΑ προς το ΚΕΑΟ (Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών), τουλάχιστον για τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις των ελεύθερων επαγγελματιών συναδέλφων, που έχουν δημιουργηθεί κατά τα έτη της οικονομικής κρίσης, 2010 ως και σήμερα.
- Την επιστροφή κλαπέντος αποθεματικού του Ταμείου με το PSI
- Την τήρηση της νομιμότητας με την καταβολή 743εκ. που οφείλει το κράτος στο Ταμείο από την τριμερή χρηματοδότηση.(ν.2084/92)

Τα ανωτέρω ζητήματα είναι εύλογα και δίκαια. Η αίσθηση της κοινωνίας και της πολιτείας ότι «οι μηχανικοί είναι εύπορος κλάδος» έχει παρέλθει προ πολλού. Οι μηχανικοί δεν μπορεί να αντιμετωπίζονται ως «έχοντες και κατέχοντες». Το ΤΣΜΕΔΕ και οι μηχανικοί δεν είναι δυνατόν να θυσιαστούν στο βωμό των αυτοσχεδιασμών του ασφαλιστικού συστήματος.

Το ΤΕΕ/ΤΚΜ ζητά από το ΤΕΕ να αναλάβει τις απαραίτητες πρωτοβουλίες προκειμένου να προχωρήσουμε στην ίδρυση επαγγελματικού ταμείου για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης.

Με τις προτεινόμενες βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες πρωτοβουλίες θα μπορέσει το ΤΣΜΕΔΕ να διατηρήσει την βιωσιμότητα και την αυτοτέλειά αλλά και μέρος από τα αποθεματικά του.